

здоров'я має вплив на рівень громадського здоров'я і, як результат, на тривалість життя населення. Забезпечення оптимальної якості медичної допомоги є основою забезпечення оптимальної якості життя населення, що, є метою трансформацій в усіх сферах життєдіяльності суспільства.

Список використаних джерел:

1. Стеценко В. Ю. Обов'язкове медичне страхування в Україні: тези до нормативно-правового забезпечення. *Публічне право*. 2013. № 2 (10). С. 57–63.
2. Todorovski N. Medical law and health law is it the same? *Acta Medica Mediana*. 2018. Vol. 57 (2). P. 34–39
3. Краснова О.І., Плужнікова Т.В. Особливості механізму державного регулювання сфери охорони здоров'я. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. № 7. С. 46-48.
4. Шафранчук В.П. Стандартизація у медицині: аргументи прихильників та опонентів. *Державне будівництво сьогодні*. Матеріали круглого столу (Херсон, 16 червня 2010 р.). Херсон, 2010. С. 89-91.

Юлія ДМИТРІВ

здобувачка освітньої програми

«Публічне управління та адміністрування», ЗУНУ

Науковий керівник – к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту,

публічного управління та персоналу ЗУНУ Лідія КРУП'ЯК

**УДОСКОНАЛЕННЯ ІНСТИТУЦІЙНИХ ОСНОВ РЕАЛІЗАЦІЇ
ДОСЛІДЖУВАНОЮ ОРГАНІЗАЦІЄЮ ФУНКЦІОНАЛЬНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ В ПИТАННЯХ ЗАХИСТУ ДОВКІЛЛЯ**

Засновником інституціоналізму вважають американського вченого Дагласа Норта. Згідно з його підходом, поняття “інституції” охоплює будь-які види обмежень, створені для спрямування людської взаємодії в певному напрямі. Д. Норт стверджує, що інституційні обмеження охоплюють як заборону індивідам щось робити, так і умови, за яких іноді їм дозволяється здійснювати певні види діяльності, тобто він цим доводить, що “інституції – це творіння людей, тому їх розвивають і змінюють також люди. Формою ж прояву інституцій є інститути” [1]. Формальні та неформальні інститути створюють інституційне середовище. Формальні інститути ефективно діють у формі конкретних державних організацій. Неформальні інститути функціонують у формі усних домовленостей для досягнення своїх цілей. У взаємодії формальних та неформальних інститутів визначальне місце повинно відводитись державі, завданням якої має стати оптимальне їх поєднання для ефективного

функціонування та розвитку.

У контексті розгляду питання вдосконалення інституційних основ реалізації досліджуваною організацією функціональної діяльності в питаннях захисту довкілля вкажемо на те, що в Україні ще не сформовано цілісну систему інституцій, які б здійснювали ефективну реалізацію завдань державної регіональної екологічної політики. Тому, однією з базових засад успішного реформування системи державного управління регіональним еколого-економічним розвитком є формування розвиненого інституційно-правового середовища з набором відповідних інструментів (табл. 1).

Таблиця 1

Інструменти формування розвиненого інституційно-правового середовища як однієї з базових засад успішного реформування системи державного управління регіональним еколого-економічним розвитком

Назва інструменту	Його зміст
Законодавче підґрунтя	Уточнення законодавчого фундаменту регіональної еколого-економічної політики, унормування основи еколого-економічної самодостатності регіонів і механізмів їхньої економічної інтеграції; запровадження сучасних інституційних інструментів підтримки регіонального еколого-економічного розвитку;
Інституційна підтримка екологічного врядування	Розвиток взаємозв'язків між органами державної влади різних рівнів шляхом правової розбудови інституцій місцевого та регіонального управління, які чутливо реагують на екологічні потреби населення, що проживає на їхній території, та, водночас, спроможні адекватно досягати загальнодержавних цілей щодо сталого еколого-економічного розвитку регіону;
Інституційно-правове підґрунтя для формування та вдосконалення механізму співпраці між регіонами в питаннях захисту довкілля, їхніх кооперації та інтеграції	Активізувати міжрегіональне співробітництво у еколого-економічній сфері, наприклад, можливо за рахунок перегляду механізму застосування Угод щодо регіонального розвитку між Урядом та регіонами шляхом їх спрямування на фінансування переважно міжрегіональних проектів і спільних заходів у рамках національних проектів. Тобто, слід відійти від усталеної в Україні в рамках чинних Угод практики фінансування локальних об'єктів сфери житлово-комунального господарства, інженерних мереж, соціальної інфраструктури тощо. Міжрегіональне співробітництво повинно стати ефективним інструментом вирішення спільних екологічних проблем регіонів. Проте на сьогодні воно розвинене недостатньо. Така ситуація вимагає розробки відповідного інституційного забезпечення його розвитку, зокрема через створення Стратегії розвитку міжрегіонального еколого-економічного співробітництва;
Інституційно-правове забезпечення використання наявного екологічного потенціалу	Інституційно-правового забезпечення використання наявного на місцевому (регіональному) рівні екологічного потенціалу можна досягти через визначення та унормування закономірностей його відтворення, формування шляхів відновлення цього потенціалу в контексті реалізації довгострокових цілей регіонального еколого-економічного розвитку.

Примітка. Сформовано автором самостійно

Для формування дійсно дієвої державної регіональної еколого-економічної політики необхідним є створення належних умов для функціонування мережі недержавних інституцій регіонального і місцевого розвитку, діяльність яких дозволить отримати ряд таких переваг:

- їх орієнтованість на підвищення ролі і відповідальності територіальних громад, приватних підприємців і громадян за екологічний розвиток території;
- забезпечення можливості територіальним громадам, приватним підприємцям і громадянам реально брати участь та впливати на вирішення проблемних екологічних питань розвитку Тернопільської області;
- сприяння поліпшенню умов використання передових інноваційних технологій, підвищенню інвестиційної привабливості регіону, удосконаленню підготовки та перепідготовки фахівців із регіонального еколого-економічного розвитку, координації програм технічної допомоги, спрямованих на підтримку регіонального розвитку тощо.

Показовим у контексті даного питання є досвід країн ЄС, у яких коло інститутів, що безпосередньо залучаються до процесу еколого-економічного розвитку територій (крім органів державної влади та органів місцевого самоврядування різного рівня), дуже широке. До них належать такі інститути та інституції: «асоціації муніципалітетів; національні агентства розвитку; торговельно-комерційні та промислові палати; технополіси; бізнесові й інноваційні центри; регіональні фінансові компанії; приватні консультанти та експерти; профспілки; організації, що займаються працевлаштуванням населення; організації, що спеціалізуються на поширенні нових технологій; бізнес-інкубатори; венчурні фонди; гарантійні фонди; благодійні фонди; місцеві агентства розвитку; комунальні фундації; заклади вищої освіти та наукові центри; технологічні дослідні лабораторії; агентства регіонального розвитку тощо» [2].

Важливим компонентом інституційних основ реалізації досліджуваною організацією функціональної діяльності в питаннях захисту довкілля, зокрема, суб'єктного складу, повинні бути бізнес-структури.

Це зумовлено такими причинами:

- необхідністю покращення стану навколишнього природного середовища;
- важливістю задоволення потреб екологічного підприємництва у товарах і послугах екологічного характеру;
- значимістю питання зміни характеру взаємодії бізнесу і екології у напрямку викорінення споживацького ставлення до природи;
- потребою у створенні нових робочих місць у природоохоронній галузі [3].

Список використаних джерел:

1. Норт Д. Інституції, інституційна зміна та функціонування економіки;

[пер. з англ. І. Дзюб]. К. : Основи, 2000. 198 с.

2. Ведмідь Н.Г., Опара Т.В. Аналіз зарубіжного досвіду впровадження екологічних інновацій. Екологічний менеджмент у загальній системі управління : збірник тез доповідей Тринадцятої щорічної всеукраїнської наукової конференції, м. Суми, 17-18 квітня 2013 р. / Відп. за вип. О.М. Теліженко. Суми : СумДУ, 2013. С. 29-32.

3. Кривокульська Н.М. Екологічний менеджмент: навч. посібник. – Тернопіль: поліграфічний центр „Матвей”, 2013. 212с.

Марія ДМИТРУК

здобувачка освітньої програми

«Публічне управління та адміністрування», ЗУНУ

Науковий керівник – д.е.н., професор кафедри менеджменту,

публічного управління та персоналу ЗУНУ Алла ВАСІНА

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ ПУБЛІЧНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Результатом управління і продуктом управлінської діяльності публічних організацій, їх працівників (публічних службовців) є управлінські рішення.

Змістовною ознакою «управлінського рішення» є те, що воно приймається при застосуванні всієї системи управління публічною організацією та лише суб'єктом управління – керівником організації або колегіальним органом управління.

Слід зазначити, що існує багато підходів до дослідження феномена «управлінське рішення». Однак, автор наукової праці [1] вказує на те, що «аналіз теоретичних робіт показав, що більшість науковців виокремлює три основних підходи, які обґрунтовують всі інші: класичний, адміністративний та ірраціональний. В основі класичного підходу Н. Хрущ та інші визначають принцип раціональності у прийнятті рішень. Особа, яка приймає рішення, повинна бути об'єктивною, мати чітку мету та логіку, обирати найбільш оптимальну альтернативу. З позиції класичного підходу для особи, яка приймає рішення, основними характеристиками є: чітка мета; повна інформація з проблемної ситуації та щодо можливих альтернатив і наслідків їх реалізації; раціональна система врахування переваг за ступенем їх важливості; мета отримати максимальні переваги в результаті кращого вибору. Класичний підхід поєднує декілька теорій, що обґрунтовують прийняття управлінських рішень: розробка стратегій (SWOT-аналіз); планування стратегії (І. Ансофф); позиціонування (М. Портер). Класичний (раціональний) підхід розглядається як